

[Indenrigsministeren.]

nedsatte valglovskommission, dels i en senere i 1952.

Ved 2 lejligheder har der i disse 50 år været adgang for de syge til at deltage i stemmeafgivningen, nemlig ved folkeafstemningen om grundlovsforslaget i 1939 og ved folkeafstemningen i 1953 om grundlovsændringen og nedsættelse af valgretsalderen. Når de syge ved disse lejligheder fik adgang til at stemme, var det ud fra en erkendelse af, at en sådan folkeafstemning i sit væsen adskiller sig fra et almindeligt valg, navnlig derved at ikke afgivne stemmer i realiteten må medregnes som modstemmer, ligesom man heller ikke fandt, at de betænkeligheder med hensyn til uro og forstyrrelse, der ud fra lægelige hensyn gør sig gældende med hensyn til stemmeafgivning på hospitaler og lignende steder, i samme grad gør sig gældende ved folkeafstemninger som ved de politiske valg.

Selv om der således ved de i 1939 og 1953 afholdte folkeafstemninger har været tillagt syge vælgere ret til at afgive stemme, har man imidlertid hidtil måttet afstå fra at tillægge de syge ret til at deltage i almindelige valg, selv om der fra så at sige alle sider har været udtalt sympati for, at de syge skulle have tillagt en sådan ret. Der er ved behandlingen af valglovsforslagene i 1948 og i 1953 af de to udvalgsordførere udførligt redegjort for problemet, og jeg skal her nøjes med at påpege, at der er to kategorier af syge at tage hensyn til, dels de hospitalsindlagte, dels de hjemmeliggende.

Stemmeafgivning for de hospitalsindlagte frembyder vel de mindste betænkeligheder, navnlig hvis man søger en sådan etableret som brevstemmeafgivning hos sygehusets inspektør, således at denne fungerer som stemmemodtager på samme måde som kaptajnen på et skib, og regeringen har i overensstemmelse hermed stillet forslag om stemmeafgivning for patienterne på offentlige og private sygehuse. Jeg skal i anledning af dette forslag fremhæve, at det er nødvendigt — for ikke at kompromittere stemmehemmeligheden — at stå fast på kravet om, at stemmeafgivningen skal finde sted over for sygehusets inspektør eller dennes stedfortræder. Det skal også i denne forbindelse påpeges, at der ved denne ordning

påføres sygehusets læger et vist ansvar ved en sådan stemmeafgivnings iværksættelse, da det i mange tilfælde kommer til at bero på vedkommende læges skøn, om patienternes helbred er af en sådan art, at de kan deltage i afstemningen.

Alligevel mener regeringen, at det er forsvarligt at søge gennemført en stemmeafgivning på sygehusene, når den iværksættes på den i lovforslaget anførte måde. Derimod må man — omend med den største beklagelse fra regeringens side — afstå fra at søge gennemført en afstemning for dem, der ligger syge i hjemmene.

Ved en afstemning i hjemmene kunne man næppe sikre valgghemmeligheden, medmindre der etableredes et stort apparat med tilforordnede vælgere, der skulle aflægge besøg i de syges hjem for at modtage deres stemme; endvidere måtte man vel sikre sig, at de hjemmeliggende syge også var tilstrækkelig syge, og foruden et system med tilforordnede vælgere måtte man således også have en læge til at attestere, at vælgeren var for syg til at begive sig til afstemningsstedet.

Med hensyn til de foreslåede ændringer i den kommunale valglov skal jeg blot bemærke, at en ændring ikke er påkrævet af hensyn til valgretsaldrens ændring, da en ændring i valgretsaldren til folketinget uden videre i kraft af grundlovens bestemmelser får virkning ved kommunale valg ligesom i øvrigt også ved menighedsrådsvalg, men for forskellige af de andre ændringer gælder det, at tilsvarende ændringer er nødvendige i den kommunale valglov, således at de to love fortsat kan være i indbyrdes overensstemmelse.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslagene til det høje tings velvillige behandling.

Formanden: Eksemplarer af de nu fremsatte lovforslag vil blive omdelt.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om udlån til arbejderboliger på landet.